

1790.) pjesmu o rasuću Solina i »izrodu« Splita pod naslovom: Uzdas i plač i starca Milovana.

»Vjesnik« će na godinu stupiti u svoje pedeseto godišće. Za slugom Don Frana Bulića, koji se ovom jubileju najviše veseli, predstavlja *Bulletino-Vjesnik* u svojih 50 godišća jedno neprocjenjivo obilje dragocjenog materijala za arheologiju profanu i kršćansku, te za historiju našu hrvatsku.

Dr Andrija Živković.

Honnef, Dr Johannes: Die Botschaft des Wortes Gottes, Freiburg i. Breisgau, 1929, Herder; broširano 6.20 M., u platno 7.50 M.

Naše pastoralno svećenstvo nije danas u prilikama, a da bi moglo svojim vlastitim i neprestanim teološkim studijem izradivati nedjeljne propovijedi. A ipak je danas potrebno više nego igda prije, da dušobrižnik i s propovijedaonice i od oltara dađe narodu nauku evanđelja, nauku Hristovu, koja će nas jednako prosvjetljavati u vjeri kao i buditi volju na dobro. — Dobri su propovjednički priručnici stoga prieka potreba našem svećenstvu. Nažalost, mnogi od tih priručnika ili su pisani stilom i metodom, koja ne odgovara ličnim svojstvima samoga propovjednika; izrečene takove propovijedi ostaje zato bez života i uvjerenja; a i puk, koji ih sluša ostaje hladan prema takovoj riječi Božjoj. Ili su opet ti priručnici sastavljeni u duhu više teologije; malo će stoga koristovati psihi našega naroda, kojemu treba da se propovijedaja ponajprije »počeci i temelji kršćanske vjere«, temelji vjerovanja apostolskog, značenje i potreba sv. sakramenata, tih vrela milosti Božje. — Ili su konačno ti priručnici puni samo riječi i epskog opisivanja, a da se ne može u njima naći ni jedne ideje, nijedne izložene ni dogmatske istine kao ni načela vjerskog života.

Gore spomenuto Honnefovo djelo, propovijedi u duhu sv. Pisma za sve nedjelje u crkvenoj godini, pisano je i metodom i stilom, da se za nj može reći, da će odgovarati individualitetu većine naših dušobrižnika kao i psihi našega naroda. To su kratke homiletske propovijedi na temelju nedjeljnih perikopa Sv. Pisma. Njihova je glavna odlika, da se auktor ne zadržava samo na izlaganju odnosne perikope, nego sintezom Sv. Pisma izlaže nauku kršćansku. Honnef napose ne zaboravlja na apologetički momenat u svome izlaganju. Svaka je propovijed puna sučuvstvovanja s narodom, a da propovjednik ipak ne zapada u tako čestu propovjedničku pogriješku: u poetsku sentimentalnost kao i u nepotrebno glorificiranje onoga, čemu nema nikakova ni dogmatskog ni historijskog dokazanog razloga.

Tko hoće stoga reći narodu iz duše k duši, puno i dobro a kratko, da duh ne zamara — propovijedi su od četvrt sata, — neka si uzme za pomagalo djelo Honnefa »Die Botschaft des Wortes Gottes«. **Dr M. I.**

Steiert Hermann: Exsultate. Festpredigten. Freiburg in Breisgau 1929, Herder, broširano 3.20 M., u platnu 4.40 M.

Sto je rečeno za gornje Honnefove homiletičke nedjeljne propovijedi, može se jednako ustvrditi i za svečane propovijedi za sve blagdane

u crkvenoj godini, što ih je napisao Herman Steiert, župnik u Eberbachu na Majni. U njima govori stoga zajedno dušobrižnik od prakse kao i teološko naobražen propovjednik u dogmatici, moralu i egsegezi. Pisane su stilom mirnim; zato su baš i prikladne mirnoj duši našeg seoskog naroda. Nema u njima one nepotrebne nervoze velegrada. — Praktičnost je ovih propovijedi i u tome, što iznesene misli daju vremena i prostora individualnim propovjedničkim doživljajima i osjećajima. Za pojedine blagdane iznosi auktor dvije i tri propovijedi. — Vedri optimizam i trajni pogled na nebesa diktirao je ovoj krasnoj zbirci i sam naslov »*Exsultate*«.

Herderova knjižara dodala je k ovoj zbirci popis propovjedničkih djela prema vrstama: za sve nedjelje i blagdane, biblijske propovijedi, korizmene propovijedi te konačno za pojedinačne zgrade ili crkvene periode. Ovaj će popis dobro doći potrebama dušobrižnika, napose ondje, gdje se propovijedi govore u ciklusu.

Dr M. I.

Steffes, Dr theol. et phil. Johann Peter: **Religion und Politik**. Eine religions- und kulturwissenschaftliche Studie. Freiburg im Breisgau 1929. Herder. RM. 740.

Prije nekoliko godina napisao je profesor Steffes na osnovi kulturno-filozofskih savremenih ideja vrlo interesantnu studiju o »državi« (»Die Staatsauffassung der Moderne«). Ista je studija publicirala g. 1925. Herderova knjižara.

Gornjim djelom »*Religion und Politik*«, daleko opsežnijim nego prvim, Steffes izlaže zakučasti no nadasve interesantni problem o odnosu religije prema političkom uređenju društva. — Budući da država po svojoj biti ima za svrhu osiguranje blagostanja sviju svojih građana, nastaje pitanje, da li je moći političko djelovanje posvema odijeliti od principa religije; dosljedno, da li se ima, s jedne strane, političku akciju prepustiti posvema i jedino principu sile, egoizma, nagona, nadmudrivanja, prevara bilo individualnih bilo stranačkih, a s druge strane zatvoriti religioznu akciju u ulogu dezinteresiranog neutralca i posmatrača državne akcije? ... Ili imaju i na duševnu akciju utjecati defenzivne i konstruktivne snage religije? ...

Steffes razrešava ovaj zamršeni problem znanstvenim putem na osnovu svojih historijskih studija kao i modernih socijalno-filozofskih principa.

U historičkom su dijelu prikazani tipovi različitih država, u kojima se pokazala veza između religije i političko-državne vlasti; istodobno iznosi auktor motive, koji su diktirali taj međusobni odnos jednom sa strane same religije, a drugi put sa strane svjetovne vlasti.

U drugom sistematsko-pozitivnom dijelu prikazana je svrha kako religije tako i države. Državna akcija mora nužno da je vodena pozitivnim moralnim principima, hoće li da korisno izvrši svoju misiju i da održi svoju egzistenciju. Država bez moralnih principa kopa sama sebi grob. — Taj pak moralni oslon ne može da država nađe ni u kakovu filozofskom nazoru, nego jedino u pozitivnoj religiji. Zato konačno svaka